

ອົງການ
ສະຫະປະຊາຊາດ

ເຮັດວຽກເພື່ອ ສປປ ລາວ

ສະບັບທີ 1/2010

ຫຼັງປົກ: ຄວາມສະເໝີ
ພາບລະຫວ່າງຍິງຊາຍ
ແມ່ນການສາງເສດຖະ
ກິດທີ່ດີ

ບົດຄວາມເດັ່ນ

ກອງປະຊຸມ MDG ປີ 2010: ພວກເຮົາ
ສາມາດຢຸດຕິຄວາມທຸກຍາກ

ໜ້າ 4: ເປົ້າໝາຍ MDG2:
ສົ່ງເສີມສິດທິໃນດ້ານການສຶກສາ

ໜ້າ 5: ຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການຕາຍ
ຂອງແມ່

ໜ້າ 6: ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ
ທຳມະຊາດເພື່ອ ສະພາບແວດລ້ອມ
ທີ່ຍືນຍົງ

ສປປ ລາວ ຮັບເປັນຜູ້ນຳໃນການຈັດ ກອງປະຊຸມ ກຽວກັບສິນທິສັນຍາ ວ່າ ດ້ວຍການເກືອດຫ້າມລະເບີດບົ່ມບີ້

ເລີ່ມແຕ່ວັນທີ 8 ເຖິງ 12 ເດືອນພະຈິກ ປີ 2010, ສປປ ລາວ ຈະໄດ້ເປັນເຈົ້າພາບໃນການຈັດກອງປະຊຸມ
ລັດພາຄືຄັ້ງທຳອິດວ່າດ້ວຍສິນທິສັນຍາການເກືອດຫ້າມລະເບີດບົ່ມບີ້. ສິນທິສັນຍາໄດ້ເປີດໃຫ້ລົງນາມຢູ່
ເມືອງ ໂອສໂລ ໃນເດືອນທັນວາ ປີ 2008 ແລະ ມີ 106 ປະເທດຮວມລົງນາມ, ສິນທິສັນຍານີ້ໃຊ້ເວລາພຽງ
14 ເດືອນ ກໍ່ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ ເມື່ອໄດ້ຄົບ 30 ປະເທດທີ່ໄຫ້ສັດຕະຍາບັນຕໍ່ກັບສິນທິສັນຍາ, ເຊິ່ງປະເທດ
ເບີກິນາ ຟາໂຊ ແລະ ໂມດີວາ ເປັນປະເທດສູດທ້າຍ ທີ່ລົງນາມໃຫ້ສັດຕະຍາບັນໃນເດືອນ ກຸມພາ 2010.
ນີ້ແມ່ນບາດກ້າວທີ່ໄວວາ ເມື່ອສົມທຽບໃສ່ບັນດາສິນທິສັນຍາສາກົນອື່ນໆ ແລະ ສິນທິສັນຍາຈະມີການ
ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເປັນທາງການໃນ ວັນທີ 1 ສິງຫາ ປີ 2010.

ສິນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເຄື່ອງມືທາງດ້ານກົດໝາຍເພື່ອເກືອດຫ້າມການພັດທະນາ,
ການນຳໃຊ້ ແລະ ການສະສົມລະເບີດບົ່ມບີ້, ຄຸນະນະດຽວກັນນັ້ນຕ້ອງມີການຮັບປະກັນ ໃນການຕອບ
ສະໜອງໃຫ້ການເບິ່ງແຍງ ແລະ ພື້ນຟູທາງດ້ານຊີວິດໃຫ້ກັບຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບເຄາະຮາຍ ແລະ ເກັບກູ
ລະເບີດທີ່ມີຢູ່ໃນພື້ນທີ່

ກອງປະຊຸມຄັ້ງທຳອິດຂອງລັດພາຄືສິນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການເກືອດຫ້າມ ລະເບີດບົ່ມບີ້
ຈະເປັນພື້ນຖານໃນອະນາຄົດ ໃນການມີສ່ວນຮວມຕໍ່ກັບສິນທິສັນຍາ ໂດຍນຳເອົາຫຼາຍລັດເຂົ້າຮວມ
ກັນໃນສິນທິສັນຍາ, ເຄື່ອນຍ້າຍອົງການ ສປປ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ພົນລະເຮືອນ, ແລະ ບັນດາ
ຜູ້ທີ່ຖືກເຄາະຮາຍຈາກລະເບີດ. ບັນດາສະມາຊິກເຂົ້າຮວມຈະໄດ້ແລກປ່ຽນ ຄວາມຄືບໜ້າ ແລະ
ວາງແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ພ້ອມທັງວາງເປົ້າໝາຍ ແມ່ບົດເພື່ອຫັນເອົາສິນຍາໄປປະຕິບັດຕົວຈິງ

No More Cluster Munitions

ໃນໄລຍະກອງປະຊຸມສາມັນ ຄັ້ງທີ 64 ປີ 2009, ສະພາຂອງອົງການ ສປປ ໄດ້ຕອນຮັບລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໃນການຈັດກອງ ປະຊຸມ. ມັນເປັນກໍລະນີທີ່ໜ້ອຍຫຼາຍທີ່ ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ໂດຍສະເພາະ ປະເທດທີ່ດ້ອຍພັດທະນາຈະຈັດກອງປະຊຸມຂະໜາດໃຫຍ່ດັ່ງນີ້ໄດ້.

ນີ້ຍັງເປັນການເນັ້ນໃຫ້ເຫັນການໃຫ້ຄຳພັນສັນຍາທາງການເມືອງຂອງລັດຖະບານ ໃນການຫຼຸດລາຍຮັບຂອງ ຕົກກັບບັນຫາທີ່ສ້າງຄວາມສູນເສຍທາງດ້ານສັບສິນ ແລະ ເປັນອຸປະສັກກົດຂວາງ ຄວາມພະຍາຍາມຂອງປະເທດໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍສະຫະສະວັດ ເພື່ອການພັດທະນາໃນປີ 2015 ກໍຄືການຫຼຸດພົ້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ໃນປີ 2020.

ຄວາມທຸກຈົນ ແລະ ລະເບີດບົມບີ

ໄດ້ມີການພົວພັນກັນຢ່າງຈະແຈ້ງລະຫວ່າງ ບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ແລະ ບັນຫາຄວາມທຸກຍາກ. ເຖິງວ່າສິ່ງຄ້າງໄດ້ສິ້ນສຸດລົງຫຼາຍສິບປີແລ້ວ, ບັນຫາ ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຍັງເປັນບັນຫາໃຫຍ່ຕໍ່ກັບຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ເປັນສິ່ງທ້າທາຍທາງດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມຂອງປະເທດ.

ນອກຈາກສາງຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ກັບຊີວິດ ແລະ ບາດເຈັບແລ້ວ, ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ຍັງຈຳກັດການເຂົ້າເຖິງດິນກະສິກຳທີ່ປອດໄພ ແລະ ຍັງເປັນການເພີ່ມຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເຂົ້າໃນການກຳຈັດທີ່ດິນ ເມື່ອມີຄວາມຕ້ອງການເພື່ອເກັບກູ້ລະເບີດອອກ.

ປະມານ 80% ຂອງປະຊາຊົນລາວ ທີ່ມີອາຊີບຕິດບັນກັບ ຂະແໜງການກະສິກຳ, ຜົນກະທົບຈຶ່ງມີຫຼາຍ ແລະ ມັນບໍ່ເປັນສິ່ງທີ່ແປກ ທີ່ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທີ່ຮ້າຍແຮງກວ່າໝູ່ ຈາກລະເບີດຍັງບໍ່ທັນແຕກແມ່ນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ.

ຫຼາຍຄົນ ໄດ້ຮັບບາດເຈັບຍ້ອນລະເບີດທີ່ບໍ່ທັນແຕກ ຍ້ອນສາຍເຫດດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງຈັດເຂົ້າໃນວົງຈອນຂອງຄວາມທຸກຈົນ. ປົກກະຕິແລ້ວເຂົາເຈົ້າຈະບໍ່ສາມາດເຮັດວຽກໄດ້ ແລະ ຜົນທີ່ຕາມມາກໍຄື ລູກຂອງເຂົາເຈົ້າອາດຈະໄດ້ປະລະ ການເຂົ້າໂຮງຮຽນ, ບັນຫາພັນຖານສຳຄັນອັນໜຶ່ງ ແມ່ນການຮັບປະກັນທາງດ້ານໂອກາດທາງສັງຄົມ.

ບັນດາໄພພິບັດ ທາງທຳມະຊາດ, ເປັນຕົ້ນໄພນຳຖວມ ສາມາດສ້າງສິ່ງທ້າທາຍອັນໃຫຍ່ຫຼວງ, ເຮັດໃຫ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໄດ້ເຄື່ອນຍ້າຍຈາກບ່ອນທີ່ພາຍໃຕ້ໄປສູ່ທີ່ນາ ແລະ ຫີນທາງ. ນີ້ແມ່ນກໍລະນີພະຍຸເກດສະໜາພັດ ຖະລົມພາກໃຕ້ລາວ ໃນເດືອນກັນຍາ ປີ 2009. ເຊິ່ງສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ ກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງປະຊາຊົນໃນທາງລົບ.

ແຕ່ເມື່ອສິນທິສັນຍາ ວາດວຍການເກືອດຫາມ ລະເບີດບົມບີທາກມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ແລ້ວ, ທຸກຄົນຈາກທຸກແຂວງທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໃນ ສປປ ລາວ ມີຄວາມຫວັງ ທີ່ຈະສາມາດທຳການຜະລິດຢູ່ທີ່ດິນຂອງເຂົາເຈົ້າ, ສາມາດສົ່ງລູກໄປໂຮງຮຽນ ແລະ ຍາງໄປຕະຫຼາດໂດຍທີ່ບໍ່ມີຄວາມຢ້ານກົວອີກຕໍ່ໄປ. ຄວາມຄາດຫວັງອັນ ຕື່ນຕໍ່ຂອງສິນທິສັນຍາຈະຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດກໍຄືບັນຫາທີ່ພົວພັນເຖິງ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ (ເປົ້າໝາຍ MDG1 ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ໄພອິດທິພົນຢ່າງສິ້ນເຊີງ), ແລະ ອາດຈະເປັນບົດບາດອັນສຳຄັນຕໍ່ກັບ ສປປ ລາວ ໃນການປາຖະໜາ ໃນການຫຼຸດພົ້ນອອກຈາກ ສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໃນປີ 2020.

ຈຸດເດັ່ນຂອງສິນທິສັນຍາໄດ້ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດລະອຽດທິດທາງໃນການອະທິບາຍ ຄວາມໝາຍຂອງຜູ້ຮັບເຄາະຮາຍ ຈາກລະເບີດບົມບີ. ຜູ້ໄດ້ຮັບເຄາະຮາຍນັ້ນບໍ່ສະເພາະພຽງແຕ່ຜູ້ທີ່ເສຍຊີວິດ ຫຼື ບາດເຈັບທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ສູນເສຍດ້ານເສດຖະກິດເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຍັງໝາຍເຖິງການຈຳກັດໃນການເຄື່ອນຍ້າຍ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງບັດໃຈພັນຖານທີ່ຈຳເປັນນຳອີກ. ສິນທິສັນຍາຍັງໄດ້ໃຫ້ຄວາມກະຈາງແຈ້ງ ກ່ຽວກັບການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ເຄາະຮາຍທາງດ້ານເກນອາຍຸ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບທີ່ບໍ່ມີຄວາມພົ້ນຄັ້ງ, ລວມມີການສະໜັບສະໜູນການຮັກສາບັນເທີງ, ການຟື້ນຟູ ແລະ ຊຸກຍູ້ຈິດໃຈ, ໄປພ້ອມກັບການກຳນົດທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມສຳລັບຜູ້ເຄາະຮາຍທຸກໆຄົນ.

ການເປັນເພື່ອນຮ່ວມງານທີ່ແຂງແກ່ນຂອງອົງການ ສປປ ກັບລັດຖະບານ

ການປະເມີນຜົນກ່ຽວກັບບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ປີ 2008 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ໃນສະຖານະຄືກັບປະຈຸບັນ, ສປປ ລາວ ຈະສາມາດເກັບກູ້ລະເບີດຈາກທີ່ດິນ ເພື່ອທຳການກະສິກຳອັນເປັນບູລິມະສິດໄດ້ພາຍໃນ 16 ປີ. ໂດຍຖາມີການຂະຫຍາຍແຫຼ່ງທຶນ ບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້ອາດຈະສາມາດບັນລຸໄດ້ໄວກວ່າ, ບາງທີ່ກໍອາດເປັນ 10 ປີ. ເພື່ອໃຫ້ຄວາມກະຈາງແຈ້ງແກ່ບັນຫານີ້, ຍຸດທະສາດ 10 ປີ ສະບັບໃໝ່ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນເຊິ່ງມີວິໄສທັດວ່າ ສປປ ລາວ ປາສະຈາກໄພຄຸກຄາມຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ຍຸດທະສາດນີ້ກຳລັງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການເຊັນຮັບຮອງຈາກລັດຖະບານ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍັງມີວຽກງານຫຼາຍຢ່າງ ທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ເຮັດ, ຍັງມີບົມບີປະມານ 78 ລ້ານໜ່ວຍ ແລະ ລູກລະເບີດໃຫຍ່ອິດຫຼາຍກວ່າ 400000 ໜ່ວຍທີ່ຍັງບໍ່ທັນແຕກ. ອີງຕາມການຄາດຄະເນ ຂອງອົງການເກັບກູ້ລະເບີດລາວ, ໃນປີ 1996 ເຂົາເຈົ້າໄດ້ທຳລາຍ 0.75% ຂອງ ຈຳນວນບົມບີ ແລະ 1.2% ຂອງຈຳນວນລູກລະເບີດໃຫຍ່ທີ່ຮູ້

ຖາທາງການເພີ່ມຈຳນວນຄົນໃນທຶນງານເຄື່ອນທີ່ຂອງອົງການເກັບກູ້ລະເບີດ, ລາວ ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນໄລຍະເວລາຄວາມຮັບພິດຊ່ອຍລົງຈາກຫຼາຍອາທິດປົກປ້ອງຜູ້ເຄາະຮາຍໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ.

ມາເປັນສອງສາມມື້ ແລະ ນອກນັ້ນ, ການຮ່ວມມືກັບອົງການເກັບກູ້ລະເບີດອື່ນໆ ອາດມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການກະຈາຍກຳລັງລົງເກັບກູ້ໃນບັນດາຂົງເຂດທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການ

ເພື່ອເປັນການສະໜັບສະໜູນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ໃຫ້ກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິນທິສັນຍາ ວາດວຍການເກືອດຫາມ ລະເບີດບົມບີ ໃນ ສປປ ລາວ, ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງກອງທຶນຂຶ້ນໃນວັນທີ 5 ມີນາປີ 2010, ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການ ສປປ ພື້ນຖານພັດທະນາ (UNDP). ໃນຂອບຖະແຫຼ່ງການວຽກງານ ວາດວຍການຊ່ວຍເຫຼືອຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ, ກອງທຶນ ໄດ້ສະໜອງການບໍລິການຜ່ານປະຕູດຽວໃຫ້ກັບບັນດາຜູ້ໃຫຍ່ ເພື່ອຟື້ນຟູໃຈວ່າ ມີການປະສານງານ ແລະ ການຄາດຄະເນໃນການຊ່ວຍ ເຫຼືອໄດ້ດີກວ່າ. ອົງການ ສປປ ຈະໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນໃນການບໍລິຫານກອງທຶນເພື່ອຟື້ນຟູໃຈວ່າຈະມີ ການນຳໃຊ້ທຶນເຂົ້າໃນບັນດາໂຄງການທີ່ສຳຄັນຕ່າງໆໃນອະນາຄົດ.

“ພວກເຂົາໄດ້ເລີ່ມເກັບເອົາຫຼາຍຢ່າງຈາກທຸກທີ່ດິນ ແລະ ໂຍນໃຫ້ກັນຫຼິ້ນ, ກໍ ເດັກຍິງທີ່ໜ້ອຍກວ່າໝູ່ ເຫັນບາງຢ່າງທີ່ແຕກຕ່າງຈາກກອນຫີນ ແລະ ເກັບຂຶ້ນມາ-ໝາກບານເຫຼັກໜ່ວຍໜຶ່ງທີ່ມີຮູບຮ່າງເປັນໜ້າສິນໃຈ! ພວກເຂົາທຸກຄົນມີຄວາມຕື່ນເຕັ້ນຕໍ່ກັບ”ໝາກບານ” ໃໝ່ ພວກເຂົາເລີ່ມໂຍນໃຫ້ກັນຫຼິ້ນ. ຫຼັງຈາກສອງສາມນາທີຜ່ານໄປ “ໝາກບານເຫຼັກ” ໄດ້ແຕກລະເບີດຂຶ້ນ. ບໍ່ຮູ້ເລີຍວ່າສິ່ງທີ່ ກໍ ຈັບຂຶ້ນມານັ້ນມັນແມ່ນລູກລະເບີດບົມບີ ທີ່ຖືກຖິ້ມລົງມາໃນຊ່ອງສົງຄາມທາງດ້ານ”
 ທ່ານ. ຫຼິງຄຳ ຈັນທະວົງສາ, ແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ

ກອງປະຊຸມຄັ້ງທຳອິດຂອງລັດພາຄີ ປີ 2010: ສະກັດກັ້ນການນຳໃຊ້ລະເບີດບົ່ມປີ້

ໃນຊ່ວງໄລຍະປີ 1964 - 1973, ໄດ້ມີລະເບີດຫຼາຍກວ່າ 270 ລ້ານໂຕນ ໄດ້ຖິ້ມລົງແຜ່ນດິນລາວ. ເຊິ່ງຄິດສະເລຍແລ້ວ 30% ຫຼື 80 ລ້ານໜ່ວຍ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນແຕກ ແລະ ຍັງຄົງຕິກຄ້າງຢູ່ໃນປະເທດພາຍຫຼັງສົງຄາມສິ້ນສຸດ. ທົ່ວ 17 ແຂວງຂອງລາວ ແມ່ນມີຜົນກະທົບຈາກລະເບີດບົ່ມປີ້ແຕກ

ຜູກສາຍເກີບຂອງລາວແລ້ວກຳຈັດໜ້າດິນ ໃຫ້ປາສະຈາກລູກລະເບີດ

ແກ້ວພິມພາ ຈັນສີມາ, ອາຍຸ 31 ປີ ໄດ້ມີອຸປະກອນຄູ່ຊີບອັນເປັນເອກະລັກ, ລວມມີ ເຄື່ອງຈັບຫາໂລຫະ ແລະ ຊວານ, ຄົມຕັດສາຍໄຟ, ສາຍໄຟຍາວ 1 ກິໂລແມັດ, ສາຍສະນວນລະເບີດ, ລະເບີດ TNT, ລະເບີດ C4 ແລະ ເຄື່ອງກົດສະນວນລະເບີດ. ໜ້າທີ່ຂອງລາວ ແມ່ນເປັນຜູ້ຊີ້ນຳທີມງານເກັບກູລະເບີດ ຈຳນວນ 10 ຄົນ ທີ່ແຂວງ ອັດຕະປື, ສປປ ລາວ.

ລາວໄດ້ສະມັກເຂົ້າເປັນພະນັກງານເກັບກູລະເບີດໃນປີ 1999 ກັບອົງການ ເກັບກູລະເບີດລາວ, ເຊິ່ງເປັນອົງການເກັບກູລະເບີດບໍ່ທັນແຕກແຫ່ງຊາດ. ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບເຂົ້າເປັນພະນັກງານຝຶກງານ, ແກ້ວພິມພາ ໄດ້ຖືກສົ່ງຂຶ້ນມາຝຶກອົບຮົມ ເປັນເວລາ 8 ອາທິດ ທີ່ສູນ ຝຶກອົບຮົມເກັບກູລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ທີ່ ວຽງຈັນ, ເຊິ່ງນັ້ນມັນໄດ້ເປັນການກະກຽມການຮັບມືກັບຄວາມທ້າທາຍສະເພາະໜ້າໃຫ້ກັບລາວ.

“ຄັ້ງທຳອິດທີ່ຂ້ອຍລົງສະໜາມເກັບກູລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົວຈິງ ຂ້ອຍຕື່ນເຕັ້ນຫຼາຍ ເມື່ອຂ້ອຍເລີ່ມແກ້ວ ເຄື່ອງກວດຈັບຫາລະເບີດເພື່ອຊອກຫາລະເບີດທີ່ບໍ່ທັນແຕກຢູ່ໃຕ້ພື້ນດິນ. ຂ້ອຍບໍ່ໄດ້ມີຄວາມຢ້ານກົວເມື່ອຂ້ອຍຄົ້ນພົບລູກລະເບີດລູກທຳອິດ ຍ້ອນຂ້ອຍໄດ້ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມມາແລ້ວ ແລະ ຂ້ອຍມີຄວາມໝັ້ນໃຈໃນໂຕເອງ ເພື່ອຈະສືບຕໍ່. ຂ້ອຍຮູ້ດີວ່າເມື່ອລູກລະເບີດລູກນີ້ໄດ້ຖືກກຳຈັດໄປ ມັນຈະສ້າງສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ມີຄວາມປອດໄພ ໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ອາໄສຢູ່ໃນພື້ນທີ່ນີ້”

10 ປີຕໍ່ມາ ໂອກາດໃນການໄດ້ເປັນຫົວໜ້າທີມໄດ້ມາເຖິງ. ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບການເລື່ອນຊັ້ນໃນປີ 2009, ປະຈຸບັນ ແກ້ວພິມພາ ໄດ້ກາຍເປັນວິຊາການ ຂັ້ນ 3 ໃນການທຳລາຍລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ (EOD) ແລະ ສາມາດ ເຄື່ອນຍ້າຍລະເບີດໄດ້ຢ່າງມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ທຳລາຍເກືອບໝົດທຸກຊະນິດລະເບີດທີ່ບໍ່ທັນແຕກ.

ເມື່ອຖາມກ່ຽວກັບແຜນຂອງລາວໃນອານາຄົດ ລາວເວົ້າວ່າ “ເຖິງວ່າຂ້ອຍຈະຮຽນຈົບແຕ່ຊັ້ນປະຖົມ ແຕ່ຂ້ອຍກໍ່ມີຄວາມໝັ້ນໃຈຢາກກາຍເປັນວິຊາການ EOD ໃນຂັ້ນອາວຸໂສ ຄືກັບຜູ້ຍິງ ວິຊາການ EOD ຂັ້ນອາວຸໂສຄົນອື່ນໆໃນແຂວງຈຳປາສັກ. ຂ້ອຍຢາກສືບຕໍ່ເຮັດວຽກກັບອົງການເກັບກູລະເບີດ ລາວ ຈົນກວ່າການເກັບກູລະເບີດໃນລາວຈະສິ້ນສຸດລົງ. ຂ້ອຍຢາກໃຫ້ຄົນລາວມີການດຳລົງຊີວິດທີ່ປອດໄພ”

ພາບ: UXO Lao/ຄຳພັນ ບຸນຍາວິງ

Cluster Munitions and Unexploded Ordnance (UXO) Affect Lives, Food Security and Hinder Socio-Economic Development. We Work Towards Better Human Development in the Lao PDR

ສປຊ ເຮັດວຽກເພື່ອ ສປປ ລາວ

ກອງປະຊຸມ ເປົ້າໝາຍ MDG ປີ 2010: ຄວາມຮຽກຮ້ອງຈາກສາກົນໃນການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ, 5 ປີ ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍ MDGs ທານ ເລຂາທິການໃຫຍ່ ອົງການ ສປຊ, ທານ ບັນຄິມຸນ ໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ບັນດາຜູ້ນຳໃນທົ່ວໂລກ ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ ທີ່ ນິວຢອກ ໃນເດືອນ ກັນຍາ ປີ 2010 ເພື່ອສະເຫຼີມສະຫຼອງຄວາມຄືບໜ້າຂອງ ເປົ້າໝາຍສະຫະສະວັດ. ໄດ້ມີ 189 ປະເທດຮ່ວມລົງນາມໃນຖະແຫຼງການ ສະຫະສະວັດ ໃນປີ 2000 ລວມມີ 8 ເປົ້າໝາຍ

MDG 2: ສິ່ງເສີມສິດທິການສຶກສາຢ່າງສົມບູນ ໃຫ້ກັບເດັກນ້ອຍທຸກຄົນ

ສປປ ລາວ ໄດ້ໃຊ້ຈ່າຍເຂົ້າໃນຂະແໜງການສຶກສາ ເຖິງ 12% ຂອງຈີດປະມານ ແຫ່ງລັດທັງໝົດ. ຕົວເລກນີ້ມີນ້ອຍຂອງຢັງຕຳຖາທຽບໃສ່ມາດຕະຖານຂອງ ພາກພື້ນ, ແຕ່ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການເພີ່ມຂຶ້ນແມ່ນດີຫຼາຍເມື່ອຕົວເລກການ ມອບ ອາກອນເຂົ້າລັດຖະບານກຳລັງເພີ່ມຂຶ້ນ.

ດັ່ງທີ່ໄດ້ສະເໜີໃນກອງປະຊຸມໂຕະມິນ ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນປີ 2009, ອັດຕາການເຂົ້າໂຮງຮຽນຂັ້ນປະຖົມ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ຈາກ 80% ໃນປີ 2001 ມາເປັນ 91.6% ໃນປະຈຸບັນ. ເປົ້າໝາຍໃນປີ 2010 ແມ່ນ 98%. ໃນນັ້ນບູລິມະສິດຂອງລັດຖະບານ ແມ່ນໃຫ້ໄດ້ຢ່າງນ້ອຍ 10% ຂອງຈຳນວນ ເດັກນ້ອຍທີ່ນອນຢູ່ນອກລະບົບຂອງການສຶກສາ. ເປົ້າໝາຍນີ້ແມ່ນສອດຄ່ອງ ກັບບົດລາຍງານການຕິດຕາມການສຶກສາທົ່ວໂລກ ປີ 2010 ຂອງອົງການ UNESCO, ເຊິ່ງເປັນຄຳຕອບໃຫ້ກັບຄຳຖາມຄຳຖາມທີ່ວ່າ "ການເຂົ້າເຖິງບ່ອນ ທີ່ບໍ່ເຂົ້າເຖິງ", ແລະ ມັນຍັງເປັນການສະໜັບສະໜູນໃຫ້ກັບເປົ້າໝາຍ MDG ທີ່ 2 ໃນການບັນລຸການສຶກສາໃນຂັ້ນປະຖົມຢ່າງທົ່ວເຖິງ.

ທາງດ້ານ ນະໂຍບາຍ, ຂອບການພັດທະນາ ຂະແໜງການ ສຶກສາ (ESDF), ໄດ້ສົມບູນໃນທາງປີ 2009 ແລະ ໄດ້ສ້າງໂຄງຮ່າງ ນະໂຍ ບາຍທີ່ອະທິບາຍ ບັນດາບູລິມະສິດ ແລະ ເປົ້າໝາຍຢ່າງຊັດເຈນ ເພື່ອຍົກ ລະດັບຄວາມສະເໝີພາບ ໃນການ ເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ, ແລະ ທັງສ້າງ ຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ຂະແໜງການສຶກ ສາ, ການປົກຄອງ ແລະ ການປະ ຕິບັດການຄຸມຄອງ ແຕ່ນີ້ຫາປີ 2015. ຂອບ ພັດທະນາການສຶກ ສາ, ໄດ້ລະບຸແຜນ ງານຢ່າງຈະແຈ້ງ ໃນການແນະນຳ ໃຫ້ກັບການລົງທຶນ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໃນທຸກຂະແໜງການ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ການປະສານງານ, ການວາງແຜນຕໍ່ກັບແຜນງານໄດ້ດີກວ່າ.

“ກາລະ ໂອກາດສຳລັບການສຶກສາແມ່ນມີຜົນກະທົບຢ່າງຮຸນ ແຮງຕໍ່ກັບຄວາມສຸກຂອງ ເດັກ ກອນພອກເຊົາຈະເຂົ້າໂຮງຮຽນ. ແຕ່ເປັນສິ່ງທີ່ໜ້າເສຍດາຍ, ໃນຕອນເລີ່ມຕົ້ນຂອງສັດຕະວັດທີ 21, ບັນຫາທີ່ກົດຂວາງສອງຢ່າງຄື ໄພອິດທິພົນ ແລະ ສຸຂະພາບອອນເພຍ ໄດ້ສືບຕໍ່ເປັນອຸປະສັກຕໍ່ກັບການສຶກສາ ໃນຂົງເຂດທົ່ວໂລກ”
ບົດລາຍງານ ການຕິດຕາມການສຶກສາທັງໝົດຂອງໂລກ ປີ 2010

ບັນດາສິ່ງທ້າທາຍທີ່ຍັງມີຕໍ່ກັບການເຂົ້າຮຽນຂັ້ນມັດທະຍົມຕອນ ຕົ້ນ

ການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນ, ສົມທົບກັບນະໂຍບາຍດ້ານການສຶກສາ ໄດ້ສຸມໃສ່ ການສຶກສາໃນຂັ້ນພື້ນຖານມາຕັ້ງແຕ່ປີ 2000.

ສປປ ລາວ ກຳລັງປະເຊີນໜ້າກັບສະຖານະການທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບບັນ ດາປະເທດກຳລັງພັດທະນາໃນອາຊີ ແລະ ອາຟລິກາ ອື່ນໆຄືກັນ: ນະໂຍບາຍ ທີ່ບໍ່ຄ່ອຍດີທີ່ກຳລັງກົດດັນຕໍ່ກັບລະບົບການສຶກສາໃນຂັ້ນມັດທະຍົມຕົ້ນ ແລະ ປາຍ ກອນທີ່ບັນລຸການສຶກສາໃນລະດັບຂັ້ນປະຖົມຢ່າງທົ່ວເຖິງ.

ຄວາມເປັນຈິງຍັງມີຢູ່ວ່າ ການຮຽນການສອນໃນລາວໃນຂັ້ນມັດທະ ຍົມ ຍັງມີຖ້ອນໄຂຄວາມທຸຍາຍາກ. ຈຳນວນໂຮງຮຽນມັດທະຍົມໃນ ສປປ ລາວ ປະຈຸບັນມີ 50 ຄົນຕໍ່ຫ້ອງ ສົມທຽບໃສ່ 10 ປີຜ່ານມາທີ່ມີພຽງ 37 ຄົນຕໍ່ຫ້ອງ.

ບັນຫາແມ່ຍິງໃນເຂດຊົນນະບົດທີ່ມີການຂາດໂພສະນາການ ແລະ ການຄຳປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແມ່ນປະສົບກັບ ຄວາມສູງຫຼາຍກວ່າສິ່ງອື່ນທັງໝົດ

ອີງຕາມບົດລາຍງານ ການຕິດຕາມການສຶກສາເພື່ອພັດທະນາ ຂອງໂລກ ປີ 2010, ຍັງຄົງມີເດັກນ້ອຍເຖິງ 72 ລ້ານຄົນທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການສຶກສາ ຍອນພື້ນຖານ ການດຳລົງຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າກໍ່ຄືຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ໃນ ສປປ ລາວ, ອັດຕາການເຂົ້າໂຮງຮຽນ ຂອງເດັກນ້ອຍ

ແລະ ຊາຍ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ແມ່ນຍັງຕໍ່າກວ່າຢູ່ເຂດຕົວເມືອງຫຼາຍ, ຄວາມສະເໝີພາບກັນ ລະຫວ່າງຍິງຊາຍໃນການເຂົ້າຮຽນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງ ລຽນຕິດ, ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີ ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບຫຼາຍຢ່າງໃນແຕ່ລະຂັ້ນຂອງ ຂັ້ນການສຶກສາ. ສົມທຽບເດັກ ຍິງອາຍຸ 7-16 ປີ ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນແມ່ນຂອນຂາງຕໍ່າ ປະມານ 6.1% ແຕ່ນີ້ຊຳ ພັດເພີ່ມຈຳນວນຂອງເດັກຍິງທີ່ມີຄວາມທຸກຍາກກວ່າ ຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດຂຶ້ນ ເຖິງ 20%.

ຍິງໄປກວ່ານັ້ນ, ອັດຕາການຮ່ວມຮ່ອມ, ອັດຕາການຖ່ວງດຶງໃນການ ສຶກສາ ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນຍັງມີສູງເຖິງ 40%. ໃນໄລຍະທີ່ເດັກເຂົ້າຮຽນ, ການຂາດສານອາຫານ ແມ່ນເຮັດໃຫ້ຄວາມສາມາດ ໃນການຮຽນຂອງ ເຂົາເຈົ້າຫຼຸດລົງ, ແລະ ມັນຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບເຂົາເຈົ້າໃນເວລາໃຫຍ່ ຂຶ້ນມາ. ບົດຄົນຄວາງ ໃນມຸ່ງນີ້ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ບັນຫາໂພສະນາການ, ການຄຳປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ການສຶກສາ ແມ່ນໄດ້ ໄດ້ມີຄວາມກ່ຽວພັນກັນ ຢ່າງແທນ ໜາ.

ເມື່ອເບິ່ງບັນຫາ ໂພສະນາ ການໃນລະດັບສາກົນ, ທິດທາງ ແມ່ນຈະແຈ້ງ: ຕົວຊີ້ວັດດ້ານໂພສະ ນາການ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການ ເຊື່ອມຖອຍ ໃນຫຼາຍໆປະເທດຕະ ຫຼອດໄລຍະ 2 ປີ ຜ່ານມາ. ການ ປະເມີນມຸ່ງນີ້ຈາກ ອົງການ ອາ ຫານ ແລະ ການກະເສດ ຂອງ ສປຊ ໄດ້ບອກວ່າ ຈຳນວນ ຂອງປະຊາກອນ ທີ່ຂາດສານອາຫານໃນທົ່ວໂລກ ໄດ້ ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 848 ລ້ານຄົນໃນປີ 2005 ມາເປັນ 963 ລ້ານຄົນໃນປີ 2008. ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແລວແມ່ນເກີດ ຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງລາຄາອາຫານ. ນີ້ອາດຈະສົ່ງຜົນກະ ທົບໃຫ້ກັບ 44

ລ້ານຄົນ ຂາດສານອາຫານອີກ ໃນປີ 2008.

ທິດທາງໃນຕໍ່ໜ້າ: ນຳໃຊ້ທຶນທີ່ຂາດແຄນໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ

ຈາກການສະຫຼຸບຕີລາຄາ ຂອງອົງການ ສປຊ ເພື່ອການພັດທະນາ (UNDP), ຈຸດສູນກາງ: ໃນການບັນລຸ ເປົ້າໝາຍ ສະຫະສະວັດ ເພື່ອການພັດທະນາ, ສິ່ງທ້າ ທາຍຕົ້ນຕໍທີ່ກຳລັງປະເຊີນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນປະເທດທີ່ດ້ອຍພັດທະນາ ແມ່ນ ງົບປະມານທີ່ມີຄວາມຈຳກັດ.

ອີງຕາມບົດລາຍງານ, ຄວາມຈຳກັດໃນການສະໜອງທຶນມີຜົນກະ ທົບຕໍ່ກັບຄວາມສາມາດ ໃນການເພີ່ມການໃຊ້ຈ່າຍທີ່ຈຳເປັນຂອງລັດ ໃນ ການລົງທຶນໃສ່ຜູ້ໄດ້ຮັບ ຂອງເປົ້າໝາຍສະຫະສະວັດ (MDG), ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນການບັນລຸ ການສຶກສາໃນລະດັບປະຖົມຢ່າງທົ່ວເຖິງ. ສຳລັບປະເທດທີ່ອີງ ໃສ່ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອທາງການ (ODA) ໃນຂະໜາດກາງ ແລະ ການຍົກ ລະດັບການ ການຊ່ວຍເຫຼືອຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນໃນການເລັ່ງ ໃຫ້ເປົ້າໝາຍ ຍຸດທະສາດເພື່ອການພັດທະນາມີຄວາມຄືບໜ້າ.

ໃນປີ 2009, ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອ ຈຳນວນ 560 ລ້ານ ໂດລາສະຫະລັດ. ເພື່ອເປັນການສະໜັບສະໜູນແກ່ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດສັກຣີມແຫ່ງຊາດ ຊຸດທີ 7, ຜູ້ໄດ້ຮັບອັນສຳຄັນຂອງອົງການ ສປຊ ແມ່ນເນັ້ນໃສ່ໃນການລົງທຶນໃນຂະແໜງສັກຣີມ, ບັນຫາຄວາມສະເໝີພາບ, ການບັນລຸ ແລະ ການນຳອີກ ເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດ ເຂົ້າສູ່ແຜນການ.

ໃນກອງປະຊຸມໂຕະມິນຂັ້ນສູງ ທີ່ຈະຈັດຂຶ້ນໃນເດືອນຕຸລາ ປີ 2010, ກຸ່ມຂະແໜງເຮັດວຽກງານກ່ຽວກັບການສຶກສາ ໄດ້ວາງແຜນລາຍ ການຢ່າງເຕັມຮູບແບບ, ລວມທັງແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 5 ປີ ສຳລັບ ຂອບ ການພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ທີ່ສະໜອງໃຫ້ແກ່ແຜນພັດທະນາເສດ

ກອງປະຊຸມ ເປົ້າໝາຍ MDG ປີ 2010: ການບັນລຸເປົ້າໝາຍ

ການບັນລຸເປົ້າໝາຍ MDGs ມັນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີຄວາມຄືບໜ້າຢ່າງບໍ່ເຄີຍມີມາກ່ອນ ໃນທຸກປະເທດ. ສຳຄັນວ່າ ຫຼາຍປະເທດທີ່ເລີ່ມບັນລຸຫຼາຍໆເປົ້າໝາຍນັ້ນຈະສາມາດນຳນຳເອົາຄຸນນະພາບຂອງການດຳລົງຊີວິດມາໃຫ້ເກັບປະຊາຊົນ ຮອຍ ໃນ ລານຄົນໄດ້.

ຕະຫຼົດສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຊຸດທີ່ 7 ແລະ ເຜີຍແຜ່ໂຄງຮ່າງຍຸດທະສາດລົງສູ່ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ.

ກະຊວງສຶກສາທິການ ໄດ້ອອກແຮງຢ່າງ ຕັ້ງໜ້າ ໃນການນຳພາ ເພື່ອອຳນວນຄວາມສະດວກ ໃນການສ້າງນະໂຍບາຍອັນເຂັ້ມແຂງກັບບັນດາຄູຮວມພັດທະນາ ແລະ ຜົນສຳເລັດ ຂະແໜງການສຶກສາ ເພື່ອຈະປັບປຸງການປະສານງານກັບຄູຮວມພັດທະນາ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນບັນດາສິ່ງທີ່ບໍ່ຈຳເປັນ.

ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໃນ ກອງປະຊຸມ ໂຕະມິນ ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ປີ 2009, ການແລກປ່ຽນເປົ້າໝາຍຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຄູຮວມພັດທະນາ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ແລະ ການບັນລຸເປົ້າໝາຍ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ທຸກໆຄົນໃນ ສປປ ລາວ ມີຄວາມພູມໃຈໃນການໃຊ້ສິດຂອງເຂົາເຈົ້າເຂົ້າເຖິງການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ.

ກອງປະຊຸມ ໂຕະມິນທັນນະ ໂຍບາຍສູງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ເພື່ອເປັນການເພີ່ມເຕີມແຖວການກະກຽມກອງປະຊຸມ MDG ທີ່ນິວຢອກ ໃນເດືອນກັນຍາ, ສປປ ລາວ ກຳລັງກະກຽມການຈັດກອງປະຊຸມ ໂຕະມິນຂັ້ນສູງ ໃນ ວັນທີ 27 ເດືອນ ຕຸລາ ປີ 2010 ທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ກອງປະຊຸມໄດ້ກະກຽມເວທີສຳລັບສວນຮວມ ໄດ້ປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບທິດທາງ ຂອງການພັດທະນາ, ແລະ ຍັງເປັນການລະດົມທຶນເພື່ອການ ບັນລຸ ບັນດາເປົ້າໝາຍການພັດທະນາຂອງປະເທດ.

ໃນຖານະທີ່ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງການປຶກສາຫາລືຄວາມຄືບໜ້າ, ລັດຖະບານ ໄດ້ສົ່ງ ຮ່າງບົດສະຫຼຸບ ໂດຍຫຍໍ້ຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ສະບັບພາສາອັງກິດ ແລະ ພາສາລາວ ໃຫ້ບັນດາຄູຮວມພັດທະນາ ໃນເດືອນ ພຶດສະພາ ປີ 2010. ນີ້ແມ່ນຄັ້ງທຳອິດໃນປະຫວັດສາດ ທີ່ຮ່າງບົດສະຫຼຸບ ໂດຍຫຍໍ້ຂອງແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດສັງຄົມແຫ່ງຊາດໄດ້ມີການແລກປ່ຽນກັບບັນດາຄູຮວມພັດທະນາ ເຊິ່ງນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນບາດກ້າວອັນກວ້າງຂວາງໃນການສືບຕໍ່ການຮວມມີລະຫວ່າງລັດຖະບານ ແລະ ບັນດາຄູຮວມພັດທະນາ.

ກອງປະຊຸມ ໂຕະມິນຂັ້ນສູງໃນປີນີ້ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນເປັນພິເສດ ແລະ ຈະສາຍໂອກາດໃຫ້ບັນດາຄູຮວມພັດທະນາ ໃນການໄດ້ລະດົມທຶນ ແລະ ຍຳເຖິງການສືບຕໍ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແກ່ເປົ້າໝາຍຂອງລັດຖະບານ ໃນການບັນລຸເປົ້າ ໝາຍສະຫະສະວັດ, ຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບທີ່ດ້ອຍພັດທະນາໃນປີ 2020 ແລະ ບັນລຸບັນດາເປົ້າໝາຍທີ່ຈະໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນພັດທະນາຊຸດທີ 7.

MDG 5: ຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການເສຍຊີວິດຂອງແມ່

ອັດຕາສ່ວນຂອງການເສຍຊີວິດຂອງແມ່ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນສູງ, ໃນອັດຕາ 660 ຄົນ ຈາກ 100000 ຄົນທີ່ໃຫກຳເນີດ (2005) ແມ່ນເສຍຊີວິດ.

ອັດຕາສ່ວນ ແມ່ນອັນດັບສອງສູງສຸດຂອງພາກພື້ນ ອາຊີ ປາຊີຟິກ. ກອງທຶນເພື່ອປະຊາກອນ ຂອງອົງການ ສປປຊ (UNFPA), ຮວມມືກັບບັນດາຄູຮວມພັດທະນາ ສະໜັບສະໜູນແກ່ກະຊວງສາທາລະນະສຸກຂອງລາວ ເພື່ອປັບປຸງໂຄງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ວິຊາການ ແພດປະດູຄູຄົນ ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຢຸດເຊົາໄປເປັນເວລາ 20 ກວ່າປີແລ້ວ. ໂຄງການຈະສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ໂຮງຮຽນໃນ 8 ແຂວງ ໃນການປັບປຸງ ທອງຮຽນ, ທອງການ, ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບທ້ອງທົດລອງ ແລະ ທໍາສະມຸດ ເພື່ອເປັນການເລີ່ມຕົ້ນຂອງໂຄງ

ການຊຸມຊົນແພດປະດູຄູຄົນ.

ໃນວັນທີ 28 ເມສາ ກຸ່ມສະມາຊິກສະພາໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມການລົງສຶກສາຍ້ຽມຢາມ ໂຮງຮຽນແພດ ແຂວງຄຳມ່ວນ, ພາກກາງລາວ. ໂຮງຮຽນໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ ທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ທຶນຮອນລວມທັງອຸປະກອນການຮຽນ ແລະ ການສອນທີ່ມີຜົນປະໂຫຍດຈາກ ອົງການ UNFPA

ຄະນະຜູ້ແທນນຳໂດຍທ່ານ ນາງ ຈິເອໂກ ໂນໂນ, ຄະນະຜູ້ແທນຈາກສະມາຊິກສະພາສູງຈາກປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ເຊິ່ງເຖິງເປັນແພດປະສູດໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມສຳຄັນຂອງໂຮງຮຽນ ໃນການຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການເສຍຊີວິດກໍຄືເສຍອົງຄະຂອງແມ່ແລະເດັກ. ທ່ານໄດ້ເນັ້ນວ່າ "ຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການ ທາງດ້ານທັກສະທີ່ມີຄວາມຊຳນານຂອງແພດປະສູດຈະຊ່ວຍໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍສະຫະສະວັດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນເປົ້າໝາຍສະຫະສະວັດທີ 5 ວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມສຸຂະພາບຂອງແມ່"

ແຕ່ຕ້ອນຍັງເດັກນ້ອຍ, ນາງ ບຸນມາ ກິ່ງສະລາດ ໄດ້ເຄີຍໄຜ່ຜົນຢາກເປັນແພດປະດູຄູຄົນ. ໃນປີ 1971 ລາວໄດ້ຍາຍຈາກທຶນບຸນ ເຊິ່ງເປັນເມືອງນ້ອຍໆ ມານະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ເພື່ອເຂົ້າຮວມໂຄງການຝຶກອົບຮົມ ແພດປະດູຄູຄົນ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອແມ່ຍິງໃນຊຸມຊົນຂອງລາວໃຫ້ເກີດລູກໄດ້ຢ່າງປອດໄພ. ປະສົບການນີ້ໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້ລາວກາຍເປັນຮູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນການແພດ ແຂວງ ຄຳມ່ວນ ເຊິ່ງເປັນບ່ອນທີ່ລາວໄດ້ໃຫ້ການສິດສອນ ກ່ຽວກັບສຸຂະພາບຂອງແມ່ ແລະ ເດັກແລກເກີດ ມາເປັນເວລາ 17 ປີ ໃຫ້ກັບ ວິຊາການແພດ ແລະ ນັກສຶກສາທົ່ວໆໄປ

ກິ່ງສະລາດ ໄດ້ພັກກິນບຳນາສອງສາມເດືອນທີ່ຜ່ານມາ ພາຍຫຼັງທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບ ສຸຂະພາບຂອງແມ່ມາໄດ້ 37 ປີ. ລາວຮູ້ເລື່ອງຜົນປະໂຫຍດຂອງແພດປະດູຄູຄົນດີ, ລູກຂອງລາວກໍລວນແຕ່ໄດ້ຜ່ານການປະສູດຂອງແພດປະສູດທີ່ເປັນເພື່ອນຮວມງານຂອງລາວເອງ. ລາວໄດ້ກ່າວຢ່າງໝັ້ນໃຈວ່າວຽກງານຂອງລາວ "ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການເສຍຊີວິດຂອງແມ່ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ"

ກອງປະຊຸມ MDG ປີ 2010: ສປປ ລາວຕ້ອງສະແດງໃຫ້ເຫັນ

ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ຈະນຳສະເໜີ ໂຄງຮ່າງການເລັ່ງເປົ້າໝາຍ MDG ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍ ຢູ່ກອງປະຊຸມ ໃນເດືອນ ກັນຍາ. ຕອບຢ້າຄຳພັນສັນຍາ ໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍ MDGs ແລະ ຊີ້ໃຫ້ເຫັນຄວາມພະຍາຍາມທີ່ດີທີ່ສຸດຂອງ ສປປ ລາວ

MDG 7: ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເພື່ອສະພາບແວດລ້ອມທີ່ຍືນຍົງ

ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ແມ່ນບຸລິມະສິດອັນຕົ້ນຕໍຂອງທ່ານ ເລຂາທິການໃຫຍ່ ຕັ້ງແຕ່ຕອນເລີ່ມຕົ້ນທີ່ທ່ານເຂົ້າຮັບຕຳແໜ່ງ ແລະ ປະທານຄະນະກຳມະການ ຂອງອົງການ ສະຫະປະຊາຊາດ (CEB) ໄດ້ນຳສະເໜີແນວຄວາມຄິດກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດຢ່າງເປັນທາງການໃນເດືອນ ເມສາ ປີ 2007.

ຫຼັງຈາກນັ້ນ, CEB ໄດ້ເລີ່ມລົງມືປະຕິບັດດ້ວຍການສ້າງຄວາມພະຍາຍາມຢ່າງສູງໃນການປັບປຸງ ລະບົບການຈັດຕັ້ງຂອງອົງການ ສປຊ ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ເພື່ອບັນລຸໃນການປະສານງານ, ການປະຕິບັດ ໃຫ້ກັບເປົ້າໝາຍສະຫະສະວັດທີ 7 ເພື່ອຮັບປະກັນວາສະພາບແວດລ້ອມມີຄວາມຍືນຍົງ.

ສປປ ລາວ ໄດ້ລົງນາມໃນ ໂຄງຮ່າງສັນທິສັນຍາ ຂອງອົງການ ສປຊ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ (UNFCCC) ໃນປີ 1995 ແລະ ສັນທິສັນຍາ ກິໂອໂຕ ໃນປີ 2003 ແຕ່ການຂະຫຍາຍໂຕທາງດ້ານກິດຈະກຳເສດຖະກິດ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບແຫຼ່ງສັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຂອງປະເທດ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບຄຸນນະພາບ ຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ. ມາດຕະຖານການດຳລົງຊີວິດທີ່ດີກວ່າ ມັນມີຄວາມຮຽກຮອງທີ່ສູດໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແບບຍືນຍົງ, ແຕ່ວ່າໃນໂຄຈອນຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພົນລະເມືອງ ສາມາດເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້ ແລະ ນ້ຳສະອາດທີ່ມີຢູ່.

ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດໂດຍກາຍມາເປັນຄວາມຈິງທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ອາຫານ ແລະ ນ້ຳ, ລວມທັງຄວາມປອດໄພ, ປະຊາກອນ ແລະ ສຸຂະພາບ. ການແປປວນຂອງສະພາບອາກາດຍັງເກີດມີຖີ່ຂຶ້ນເລື້ອຍື່ງ, ຜົນກະທົບຂອງພະຍຸເກດສະໜາໃນເດືອນ ກັນຍາ ຍັງຄົງເຫຼືອໄວ້ໃຫ້ເຫັນ.

ສະພາບການທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ການບໍລິການທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມອື່ນໆ ແມ່ນມີການພົວພັນກັບການດຳລົງຊີວິດ, ສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມດອຍໂອກາດຂອງຄົນທີ່ກຳລັງອາໄສຢູ່ໃນສະພາບທີ່ມີຄວາມທຸກຍາກຢ່າງເລິກເຊິ່ງໂດຍສະເພາະແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ.

ການສ້າງບັນດາຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ

ເພື່ອເປັນການຮັບມືກັບບັນຫານີ້, ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຊີ້ນຳແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ (NSCCC) ແລະ ຫອງການ ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ (CCO) ຂຶ້ນໃນເດືອນ ພຶດສະພາ ປີ 2008 ເພື່ອປະສານງານ ກັບການພັດທະນາຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຜົນກະທົບ ຈາກການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ.

ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ກັບລັດຖະບານ ໃນການລິເລີ່ມແນວຄວາມຄິດຄວາມທຸກຍາກກັບສິ່ງແວດລ້ອມ (PEI), ໄດ້ຮວມກັນກັບອົງການ ສປຊ ເພື່ອການພັດທະນາ (UNDP) ແລະ ອົງການສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງ

ສປຊ (UNEP) ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ ອຳນາດການປົກຄອງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ ເພື່ອມີຄວາມຮັບຮູ້ເຖິງດິນຟ້າອາກາດກໍ່ໃຫ້ເກີດບັນດາຄວາມບໍ່ພົ້ນຄົງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງໃນການປັບຕົວໃຫ້ເຂົ້າກັບຕົວຈິງ.

ຈາກຜົນໄດ້ຮັບ ໃນການເຊັນຮັບຮອງເອົາແຜນດຳເນີນງານແຫ່ງຊາດໃນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ (NAPA) ໃນປີ 2009. ແຜນການໄດ້ສະເໜີຄວາມຕ້ອງການອັນຈຳເປັນ ທີ່ຮີບດວນ ແລະ ທັນທີທັນໃດທີ່ພົວພັນເຖິງການສົ່ງຜົນກະທົບອັນບໍ່ດີຕໍ່ກັບ ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດໃນຂະແໜງທີ່ຕົ້ນຕໍ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ກະສິກຳ, ປ່າໄມ້, ແຫຼ່ງນ້ຳ, ແລະ ສຸຂະພາບຂອງປະຊາຊົນ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ໄດ້ລິເລີ່ມແນວຄວາມຄິດອັນໃໝ່ ໃນການຮັບການອະນຸມັດຢ່າງເປັນທາງການ ຈາກອົງການຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (WREA) ໃນທາຍປີ 2008, ເພື່ອພັດທະນາການສື່ສານລະດັບຊາດຄັ້ງທີສອງກັບຂອບສັນທິສັນຍາ ສປຊ ວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ (UNFCCC).

ການປະສານເຂົ້າໃນບັນຫາ ຄວາມທຸກຍາກ ກັບ ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ກ່ຽວພັນກັບບັນດານະໂຍບາຍຕ່າງໆ

ອົງການ UNDP ໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບລັດຖະບານເພື່ອຕອບຮັບການສ້າງຄວາມຮັບພິດຊອບ ອັນກວາງຂວາງ ແລະ ເຂັ້ມແຂງ ຕໍ່ກັບບັນດາສິ່ງທ້າທາຍຂອງການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ໃນລະດັບຊາດ. ການເຮັດວຽກໃນຂັ້ນນະໂຍບາຍແມ່ນເພື່ອສ້າງຄວາມໝັ້ນໃຈວ່າ ຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຄວາມທຸກຈົນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຈະໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາ ຢູ່ໃນທຸກຂັ້ນຕອນຂອງຂະບວນການພັດທະນາ ແຜນການອຸ້ນຕົ້ນຕໍ ເປັນຕົ້ນແມ່ນແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຊຸດທີ 7 ແຕ່ປີ 2011-2015.

ການຮັບມືຂອງອົງການ ສປຊ ຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນຖືກຕ້ອງກັບຄຳຂັ້ວນທີ່ວ່າ: “ການບໍລິການ ທີ່ເປັນໜຶ່ງດຽວ”. ໃນເດືອນ ເມສາ ປີ 2010, ກອງປະຊຸມສະມາຊິກສະພາຂອງອາຊີ ກ່ຽວກັບປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາ, ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການອຳນວຍຄວາມສະດວກຈາກກອງທຶນ ເພື່ອປະຊາກອນ ຂອງ ສະຫະປະຊາຊາດ (UNFPA) ໄດ້ສູນໃສ່ຫົວຂໍ້ຂອງປະຊາກອນ ແລະ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ. ວຽກງານຂອງອົງການ ອາຫານ ແລະ ການກະເສດ (FAO) ກໍໄດ້ສະເໜີຫຼາຍບັນຫາທີ່ສຳຄັນທີ່ພົວພັນກັບບັນຫາການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດເປັນຕົ້ນແມ່ນ ການຄຳປະກັນ ທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ການຄຸ້ມຄອງແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໃຫ້ຍືນຍົງ.

ຄອບຄົວຂອງອົງການ ສປຊ ຈະສືບຕໍ່ຮ່ວມມືຢ່າງໃກ້ຊິດກັບລັດຖະບານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອໃຫ້ໝັ້ນໃຈວ່າ ບັນດາຜົນກະທົບທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ຈະໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງໃນທາງທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ສອດຄ່ອງ ຕໍ່ກັບຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ.

ກອງປະຊຸມ MDG 2010: ສປປ ລາວ ໃຫ້ຄຳພັນສັນຍາໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍ MDGs ດ້ວຍການລົງທຶນເຂົ້າໃນຂະແໜງການ ສັງຄົມ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບໃນການເຕີບໂຕ, ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ເນັ້ນຄຳພັນສັນຍາ ໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍ MDGs ໃນແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຊຸດທີ 7

MDG1: ອາຫານໂຮງຮຽນສຳລັບອະນາຄົດທີ່ສົດໃສກ່ວາ

ສປປ ລາວ ໄດ້ມີບາດກ້າວທີ່ຄົບຖ້ວນສຳຄັນ ໃນການລົບລ້າງ ໄພອິດທິວ ແລະ ບັນລຸການສຶກສາຂັ້ນປະຖົມຢ່າງທີ່ວ່າ: ໂດຍຄອບຄົວເລີ່ມໂອນກິດຈະກຳກ່ຽວກັບໂຄງການອາຫານໂຮງຮຽນທັງໝົດໃຫ້ກັບລັດຖະບານ. ເຊິ່ງບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ ລະຫວ່າງກະຊວງສຶກສາ, ທະນາຄານໂລກ ແລະ ໂຄງການອາຫານໂລກ ຂອງອົງການ ສປຊ (WFP) ໄດ້ເຊັນກັນໃນຕົ້ນປີນີ້.

ປະຈຸບັນ, WFP ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ໂຄງການອາຫານໂຮງຮຽນ ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ນັກຮຽນໄດ້ຫຼາຍກ່ວາ 132,000ຄົນ ແລະ ຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າຢູ່ຊົນນະບົດ, ອາຫານທີ່ບໍ່ໄດ້ຄຳປະກັນໃນພື້ນທີ່ຂອງລາວ. ເດັກນ້ອຍນັກຮຽນຈະໄດ້ຮັບອາຫານວາງທີ່ມີໂພສະນາການໃນຕອນເຊົ້າຂອງທຸກໆມື້ຢູ່ໂຮງຮຽນ ແລະ ໃນທ້າຍປີກໍຈະໄດ້ຮັບການແບ່ງປັນອາຫານກັບບານເຊັ່ນ: ເຂົ້າ, ປາ ແລະ ເກືອ ເພື່ອໄປແບ່ງປັນໃຫ້ກັບຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ໂຄງການອາຫານໂຮງຮຽນ ແລະ ແບ່ງກັບບານແມ່ນແຮງຈູງໃຈສຳລັບທັງເດັກນ້ອຍ ແລະ ຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າ, ເພື່ອເປັນການເພີ່ມເຕີມ ແລະ ສົ່ງເສີມ ຄຸນຄ່າຂອງການສຶກສາ. ມັນສາມາດຊ່ວຍໃນການພັດທະນາດານໂພສະນາການລວມທັງຄອບຄົວ ແລະ ເດັກທັງໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ. ໃນທີ່ສຸດ, ການສຶກສາຊ່ວຍທຳລາຍວົງໂຄຈອນຂອງຄວາມທຸກຍາກກັບໂຫການສຶກສາແກ້ເດັກນ້ອຍເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເປັນ ຍິງ ແລະ ຊາຍ ຜູ້ທີ່ຈະກາຍມາເປັນຜູ້ຜະລິດ ແລະ ມີລາຍໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ, ແລະ ເປັນບຸກຄົນທີ່ມີທາງທີ່ຈະສົ່ງລູກຂອງເຂົາເຈົ້າໄປໂຮງຮຽນໄດ້.

ທານ ລິຕູ, ຮອງລັດຖະມົນຕີ ວ່າການກະຊວງສຶກສາທິການ ໄດ້ເຫັນຜົນກະທົບທາງບວກຂອງໂຄງການຫຼາຍປີທີ່ຜ່ານມາ ໂດຍທານໄດ້ກ່າວວ່າ: "ຕັ້ງແຕ່ໂຄງການໄດ້ເລີ່ມແຕ່ປີ 2002, ອາຫານໂຮງຮຽນ ໄດ້ພິສູດໃຫ້ເຫັນຄວາມສຳຄັນໃນການສົ່ງເສີມນັກຮຽນໃນຂັ້ນປະຖົມ ຈາກເຂດຊົນນະບົດເຂົ້າຮຽນ ແລະ ຮັບການສຶກສາ. ດ້ວຍເຫດຜົນອັນນີ້ກະຊວງສຶກສາທິການ ຈຶ່ງໄດ້ໃຫ້ຄຳພັນສັນຍາ ຮັບປະກັນວ່າ ຜົນປະໂຫຍດຕ່າງໆ ຈະຖືກຮັກສາໄວ້ໄລຍະຍາວໃນຕະຫຼອດໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງລັດຖະບານ" ໂຄງການທົດລອງໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນໃນປີ 2010, ກະຊວງສຶກສາທິການຈະເປັນຜູ້ບໍລິຫານກິດຈະກຳອາຫານໂຮງຮຽນ ໃນ 2 ເມືອງ, ໃນຄະນະທີ່ WFP ຈະສືບຕໍ່ສະໜັບສະໜູນແກ່ທຸກໆໂຮງຮຽນເປົ້າໝາຍໃນ ຜຶງສາລີ, ຫຼວງນໍ້າທາ, ອຸດົມໄຊ, ສາລະວັນ, ເຊກອງ ແລະ ອັດຕະປື.

ພາບ: WFP Lao PDR /Cornelia Pätz

ຂ່າວສັ້ນ: ອົງການ ສປຊ ປະຈຳ ສປປ ລາວ

ອົງການ ສປຊ ສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມມັ່ງໝັ້ນ

ວັນສາທິການຕໍ່ຕ້ານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ເຄາະຮ້າຍແມ່ນໄດ້ສະເຫຼີມສະຫຼອງໃນວັນທີ 4 ເມສາ ໂດຍ ຈັດການຢ່າງເພື່ອສຸຂະພາບໄປຕາມຖະໜົນ ລ້ານຊ້າງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ນຳໜ້າໂດຍ ທ່ານ ພິນ ໂທດວງໃຈ ພິຈິດ, ຮອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ແລະ ທ່ານ ນາງໂຊນຳ ຍິງເຈນ ຮານາ ຜູ້ປະສານງານອົງການ ສປຊ.

ໃນບົດປາໄສຂອງທ່ານ ນາງໂຊນຳ ຍິງເຈນ ຮານາ ທ່ານໄດ້ຍົກວ່າ: "ການດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ແລະ ອາດເຖິງ ຂັ້ນເສຍຊີວິດ ແມ່ນສິ່ງທີ່ຮັບບໍ່ໄດ້ - ເຖິງບໍ່ແມ່ນສຳລັບພົດທຸກຄົນກໍຕາມ. ແລະ ນີ້ຄືເຫດຜົນທີ່ພວກເຮົາມາຮ່ວມກັນຢູ່ນີ້ໃນມື້ນີ້, ເພື່ອສະແດງໃຫ້ເຫັນຄຳພັນສັນຍາຂອງພວກເຮົາ ທີ່ຈະສືບຕໍ່ໃນການຕໍ່ຕ້ານກັບບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແລະ ລະເບີດບິ່ມປີ້"

ພາບ: UNDP Lao PDR/Julie Mehigan

ແຂກອົງກະສັດຢັງມຢາມອາຄານອົງການ ສປຊ

ສະເດັດເຈົ້າຊາຍ Mired Raad Al-Hussein ແຫ່ງຈໍແດນ ໄດ້ເດີນທາງມາຢັງມຢາມ ສປປ ລາວ ໃນຖານະທີ່ເປັນທູດພິເສດຂອງສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການເກືອດທຳມະລູກລະເບີດ ໃນປີ 1997. ໃນໄລຍະການມາຢັງມຢາມຂອງທ່ານ, ທ່ານໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນພິທີລົງນາມ ລະຫວ່າງ ອົງການ UNDP ແລະ ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງອົດສະຕາລີ (AusAID) ໃຫ້ຄຳພັນເພື່ອ ສະນັບສະໜູນທຶນແກ້ໄຂງານການເກັບກູ້ລະເບີດທີ່ບໍ່ທັນແຕກຢູ່ໃນລາວ.

ໂດຍຜ່ານກອງທຶນລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ທີ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນມື້ນີ້ໂດຍລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ແລະ ອົງການ UNDP, ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອອົດສະຕາລີ (AusAID) ຈະໃຫ້ການສະນັບສະໜູນ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດ (NRA) ແລະ ອົງການເກັບກູ້ລະເບີດ ລາວ ດ້ວຍມູນຄ່າ 2,313,100 ໂດລາສະຫະລັດ. ການສະນັບສະໜູນຂອງ ອົດສະຕາລີ ຈະກວມເອົາບັນດາກິດຈະກຳຂອງໂຄງການທີ່ຕອບສະໜອງ ໃຫ້ກັບຄວາມຕ້ອງການໃນການພິສູດການຕີລາຄາຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໃນປີ 2008 ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໃນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ອັນສຳຄັນສຳລັບ ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການເກືອດທຳມະລູກລະເບີດບິ່ມປີ້. ທ່ານ Javier Barrantes, ຮອງຜູ້ຕາງໜ້າ ອົງການ ສປຊ ຝ່າຍບໍລິຫານ (ເບື້ອງຊ້າຍ) ຕ້ອນຮັບສະເດັດ ເຈົ້າຊາຍ Mired Raad Al-Hussein (ເບື້ອງຂວາ) ເຂົ້າອາຄານ ອົງການ ສປຊ

ພາບ: UNDP Lao PDR/ພຸດສະວິງ ພັດສຸດາ

ອົງການ
ສະຫະປະຊາຊາດ

ເຮັດວຽກເພື່ອ ສປປ ລາວ

ກອງປະຊຸມ MDG 2010: ການບັນລຸຕາຕະລາງເຄື່ອນໄຫວເພື່ອບັນລຸ ເປົ້າໝາຍ MDG

ທ່ານ ບັນຄິມູນ, ເລຂາທິການໃຫຍ່ອົງການ ສປປ ໄດ້ເວົ້າວ່າ: "ພວກເຮົາຕ້ອງບໍລິມະຊື່ແຫຼ່ງທີ່ໜ້າຄົນເປັນຕົ້ນທີ່ເບິ່ງອົງການສາກົນ ໃນການປະຕິບັດຄຳສັນຍາຕໍ່ກັບຖະແຫຼງການສະຫະສະວັດ ສຳລັບໂລກທີ່ດີກວ່າ. ຈົ່ງພົບກັນໃນເດືອນກັນຍາ ເພື່ອໃຫ້ຄຳສັນຍາ"

MDG 3: ຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງຊາຍ ແມ່ນການສ້າງເສດຖະກິດທີ່ດີ

ບົດລາຍງານການພັດທະນາມະນຸດ ຂອງ ອາຊີ-ປາຊີຟິກ 2010 ຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ຄວາມຄິດເຫັນ ແລະ ສິດທິ: ຈຸດປຸງແປງສຳລັບຄວາມສະເໝີພາບຍິງຊາຍ ໃນອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ ໄດ້ລະບຸວ່າ: "ການຂາດການເຂົ້າຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງໃນໜ້າທີ່ວຽກງານໃນອາຊີປາຊີຟິກ ໄດ້ສ້າງຄວາມສູນເສຍໃຫ້ກັບພາກພື້ນ ຄິດສະເລຍແລ້ວ 89 ລານ ໂດລາສະຫະລັດ ໃນທຸກໆປີ"

ໃນ ສປປ ລາວ, ແຮງງານແມ່ຍິງໃນຂະແໜງກະສິກຳມີເຖິງ 53%, ແຕ່ມີພຽງ 7% ເທົ່ານັ້ນທີ່ມີແມ່ຍິງເປັນຜູ້ນຳຖາລິມທຽບໃສ່ພາກພື້ນອື່ນໆໃນໂລກ ແມ່ນມີເຖິງ 20%. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຢູ່ໃນສະມາຊິກສະພາແຫ່ງຊາດ, ສປປ ລາວ ສະມາຊິກທີ່ເປັນແມ່ຍິງມີອັດຕາສູງກວ່າໝູ່ໃນພາກພື້ນ ຄືມີເຖິງ 25.2%

ທ່ານ ນາງ ໂຊນາ ຢັງເຈນ ຮຸນາ, ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການ ສປປ ເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ຜູ້ປະສານງານ ອົງການ ສປປ ໄດ້ກ່າວວ່າ: "ການທີ່ບໍ່ມີສິ່ງທີ່ກົດຂວາງຕໍ່ກັບສິດເປັນເຈົ້າຂອງແມ່ຍິງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ທີ່ດິນ, ການເພີ່ມຄ່າຈ້າງຕໍ່ກັບການຈາງງານ; ການຍົກຍາຍທີ່ປອດໄພ ແລະ ການລົງທຶນເຂົ້າໃນການສຶກສາ ແລະ ສາທາ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແມ່ນການແກ້ໄຂທີ່ສຳຄັນຕົ້ນຕໍ ໃນການກຳຈັດບັນຫາໃນພາກພື້ນ"

ໄດ້ມີສັນຍານໃນທິດທາງບວກສຳລັບ ສປປ ລາວ, ກິດໝາຍແຫ່ງຊາດໄດ້ລະບຸວ່າ ຍິງຊາຍມີສິດເທົ່າທຽມກັນໃນການເປັນເຈົ້າຂອງ ແລະ ຈັດຊື້ ອະສັງຫາລິມະຊັບທຸກຢ່າງ ໃນຊ່ວງການແຕ່ງງານ ໂດຍຖືເປັນສັບສົນສົມສາງຂອງທັງສອງຄົນ. ທີ່ດິນທີ່ເປັນຂອງຝ່າຍຍິງທີ່ໄດ້ມາກອນການແຕ່ງງານແມ່ນຈະຖືກຮັກສາໄວ້ເປັນຂອງຝ່າຍຍິງ ກໍຄື ດິນມູນທີ່ຝ່າຍຍິງໄດ້ມາຈາກການແບ່ງປັນຈາກຄອບຄົວຂອງລາວ.

ການສ້າງຕັ້ງອົງການ ສປປ ເພື່ອແມ່ຍິງ ມັນເປັນສິ່ງໃໝ່ ໃນການເນັ້ນເຖິງຄວາມສຳຄັນໃນການເພີ່ມທະວີການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການເປັນຜູ້ນຳໃຫ້ກັບແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ. ໂດຍອົງການໃໝ່ນີ້ຈະເຮັດວຽກໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການອອກຄຳຄິດຄຳເຫັນໃຫ້ກັບແມ່ຍິງ ກໍຄືຄວາມສະເໝີພາບໃນລະດັບສາກົນ. ດັງທານ Helen Clark, ຜູ້ຈັດການໃຫຍ່ຂອງອົງການ UNDP ໄດ້ກ່າວວ່າ, "ການບັນລຸຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງຊາຍ ເປັນການສົ່ງເສີມການພັດທະນາມະນຸດ - ບໍ່ພຽງແຕ່ສຳລັບແມ່ຍິງ ແຕ່ສຳລັບທົ່ວສັງຄົມ ແລະ ມັນເປັນສູນກາງໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍ MDGs"

ຄຳໝັ້ນໝາຍຂອງທີມງານ ສປປ ປະຈຳ ສປປ ລາວ

ທີມງານ ອົງການ ສປປ ປະຈຳ ສປປ ລາວ ມີຄວາມຕັ້ງໃຈ ໃນການສະໜັບສະໜູນລັດຖະບານ ເພື່ອຍົກລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຊຸມຊົນ ທີ່ດ້ອຍໂອກາດ ແລະ ອາດມີຜົນກະທົບໄດ້ງ່າຍ. ພວກເຮົາຈະສືບຕໍ່ເຮັດວຽກຢ່າງໃກ້ຊິດ ກັບລັດຖະບານ ແລະ ບັນດາເພື່ອນຮ່ວມພັດທະນາເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍ ສະຫະສະວັດດ້ານການພັດທະນາ. ພວກເຮົາ ຈະພະຍາຍາມ ຊ່ວຍເຫຼືອ ປະຊາຊົນລາວ ໃຫ້ປະສົບຜົນສຳເລັດ ແລະ ສາມາດພັດທະນາ ມາດຕະຖານການດຳລົງຊີວິດຂອງທຸກຄົນໃຫ້ໄດ້ຮັບການປັບປຸງດີຂຶ້ນ"

ໂຄງຮ່າງແຜນງານດ້ານການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ໃຫ້ແກ່ ສປປ ລາວ (2007-2011)

ຕິດຕໍ່ ອົງການ ສປປ, ປະຈຳ ສປປ ລາວ

ໜ່ວຍງານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ອົງການ ສປປ, ຖະໜົນລ້ານຊ້າງ, ຕູ້ ປ.ນ 345, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

Email: orc.lao@undp.org, ໂທ: (856 21) 267777, ແຟກ: (856 21) 267799 www.unlao.org

ອົງການ ສປປ ທີ່ມີສຳນັກງານຢູ່ ສປປ ລາວ: FAO, ILO, UNAIDS, UNCDF, UNDP, UNFPA, UN Habitat, UNICEF, UNIDO, UNIFEM, UNODC, UNV, WFP and WHO

ອົງການ ສປປ ທີ່ບໍ່ມີສຳນັກງານ ຢູ່ ສປປ ລາວ: IFAD, ITC, OHCA, OHCHR, UNCRD, UNCTAD, UNESCO and UNHCR

ຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ໄກ້ຊິດ: Asian Development Bank, UNESCAP, IMF, World Bank

ຈັດພິມໂດຍ: ໜ່ວຍງານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ອົງການ ສປປ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ, ເດືອນ ມິຖຸນາ 2010

ພາບໜ້າປົກ: ພາບໃຫຍ່ - UN Photo/Robel Mockonen, ເທິງຊ້າຍ: UNDP Lao PDR/Harish Murthi, ກາງຊ້າຍ: UNFPA/Diego De La Rosa, ລຸ່ມຊ້າຍ: UNDP Lao PDR/Inka Leisma. ຮູບໜ້າ: UNDP Lao PDR/Harish Murthi